

2020-10-02

Dnr Ten 2020/649

Revidering av Järfälla kommuns VA-taxa 2021, svar på återremiss**Förslag till beslut**

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- 1 Föreslagen VA-taxa fastställs från och med 1 januari 2021 och tidigare taxa upphör att gälla.

Ärendet i korthet

Gällande VA-taxa antogs 2014 och den senaste konstruktionsändringen för avgiftsfaktorer och fördelningar mellan olika fastighetstyper och tjänster genomfördes 2009. VA-taxas gällande anläggningsavgifter och brukningsavgifter behöver justeras för att uppnå full kostnadstäckning. Föreslagen VA-taxa är därför en revidering i sin helhet och följer strukturen enligt branschföreningen Svensk Vattens förslag.

Vid tekniska nämndens sammanträde den 24 september återremitterades ärendet för att kompletteras med en kostnads- och konsekvensanalys för stegvis höjning av taxan.

Efter genomförd utredning förordar bygg- och miljöförvaltningen brukningsavgifter enligt alternativ 1. Förvaltningen föreslår därtill att föreslagen VA-taxa fastställs från och med 1 januari 2021 och tidigare taxa upphör att gälla.

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-10-02.
2. Rapport "Ny VA-taxa för Järfälla kommun 2021, daterad 2020-10-02 samt fördjupade beskrivningar och resultat (bilaga 1-7).
3. Beslut tekniska nämnden 2020-09-24, § 55 Revidering av Järfälla kommuns VA-taxa 2021
4. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-08-31.
5. Föreslagen VA-taxa.
6. Gällande VA-taxa.

Bakgrund

Gällande VA-taxa antogs 2014 och den senaste konstruktionsändringen för avgiftsfaktorer och fördelningar mellan olika fastighetstyper och tjänster genomfördes 2009.

Det föreligger ett behov att höja avgiftsnivåerna både för anläggningsavgifterna och för bruksavgifterna.

Nuvarande anläggningsavgifter ger inte full kostnadstäckning. Utbyggnaden av bostäder och lokaler har sedan föregående taxeöversyn ökat markant vilket gör att underlaget för avgifterna är förlegat i både struktur och finansieringsgrad.

Tidigare överskott från bruksavgifter har nu arbetats upp och intäktsbehovet som finns möts inte med nuvarande och kommande ökade kostnader. Kostnaderna grundas i höjda avgifter från Stockholm Vatten och Avfall, Käppalaförbundet och Norrvatten, samt årlig indexuppräknings av Veolias avgifter. Ökade driftkostnader för att hålla fortsatt bytestakt av vattenmätarbyten (2018-2023) samt för att hålla en hög servicenivå med flexibel organisation vid drift och underhåll av ledningsnätet. Från år 2021 kommer VA-avdelningen att ta över utredningsuppdraget för VA-lösningar från exploatering vilket kommer innebära behov av utökad personalstyrka.

Tydliga avgifter för de fyra vattentjänsterna dricksvatten (V), spillvattenavledning (S), dagvattenavledning från fastigheter (Df) samt dagvattenavledning från allmänna platser (Dg) appliceras i avgifterna. Vidare separeras servisavgift och förbindelsepunktsavgift för anläggningsavgifterna för att få en bättre kostnads- och nyttorelaterad prissättning.

Vid tekniska nämndens sammanträde den 24 september återremitterades ärendet för att kompletteras med en kostnads- och konsekvensanalys för stegvis höjning av taxan. Nedan presenteras därför två olika förslag för höjning av bruksavgifterna.

Analys

Förslaget till ny VA-taxa utgår från principen att avgifterna ska täcka alla nödvändiga kostnader för anläggningen, det ska vara tydlig samt att varje tjänst ska bära sina egna kostnader. VA-lagstiftningen kräver dessutom att över- respektive underskott ska vara balanserat inom en 3-årsperiod. Det totala avgiftsuttaget får endast täcka nödvändiga kostnader för att upprätta och driva anläggningen (självkostnadsprincipen) samt lagens krav på att kostnaderna ska ha en rättvis och skälig fördelning. Föreslagen taxa följer den principen.

Avgiftsnivåerna för anläggningsavgifter har i genomsnitt ökat med 37 % så att full kostnadstäckning uppnås. Lägenhetsavgiften är den parameter som erlaggs minst ökning, vilket speglar kommande utbyggnation med tät stadsbebyggelse. Typhus A¹

¹ Typhus A är i branschen vedertagen jämförelsefastighet för VA-taxor som utgörs av en fristående enfamiljsbostad med våningsyta (BTA) på 150 m², tomtyta 800 m² och en årlig vattenförbrukning på 150 m³.

höjs med 36 % och Typhus B² höjs med 23 %. De förslagna avgifterna gör att Järfälla kommun fortsatt kommer att ligga i nivå med andra Stockholmskommuner.

Två olika alternativ presenteras för brukningsavgifterna. Alternativ 1, som motsvarar direkt höjning av avgifterna för att täcka intäktsbehovet 2021 och alternativ 2, där höjningen implementeras under en treårsperiod, för att hantera det ökade intäktsbehovet och ändrade avgifter för abonnenterna. Underskott som uppstår år ett återhämtas med taxehöjningen år två och tre. Alternativ 2 innebär också en omfördelning mellan avgiftsparametrarna har implementerats för att öka andelen fasta intäkter samt redovisa nyttoförhållandet på mätaravgiften.

Överväganden

En konstruktionsändring för brukningsavgifterna föreslås implementeras vid nästa taxeöversyn för att få en ökad andel fasta intäkter samt en omfördelning av intäkterna mellan vattentjänsterna så att de bättre matchar VA-verksamhetens kostnader per vattentjänst.

Barnkonsekvensanalys

En förändring av VA-taxan förväntas inte påverka barn och därmed bedöms inte en analys av konsekvenserna för barnen vara nödvändig.

Företagskonsekvensanalys

Bygg- och miljöförvaltningen ser inte att den reviderade VA-taxan kommer att medföra några betydande negativa konsekvenser för kommunens företag. Företagskunder kommer, likt övriga abonnenter i kommunen, att påverkas av de höjda avgifterna.

Ekonomiska konsekvenser

Anläggningsavgifter

Med föreslagna anläggningsavgifter ges full kostnadstäckning och en mer rättvis fördelning genom omfördelning mellan avgiftsparametrarna i avgifterna. En finansieringsgrad på 100 % beräknas uppnås för den utbyggnadsstruktur som kommunen står inför.

Brukningsavgifter, alternativ 1

Med föreslagna nivåer för brukningsavgifterna enligt alternativ 1 erhålls intäktsbehovet för VA-verksamheten år 2021. Intäkts- och kostnadsfördelningen mellan de olika vattentjänsterna har utretts, och vid nästa års taxeöversyn avses avgiftskonstruktionen anpassas så att intäkterna matchar kostnaderna för respektive vattentjänst bättre. Höjningen i de föreslagna avgifterna motsvarar ca 100 kr/månad för typhus A samt 75 kr/månad och lägenhet för typhus B.

Med avgifter enligt alternativ 1 säkras intäkter enligt intäktbehov för planerad verksamhet 2021, till en rimlig höjning för en- och flerbostadshus, utan att verksamheten drabbas av ett underskott. Konstruktionsändring för att säkra andelen

² Typhus B är en standard för flerfamiljshus, som ursprungligen definierats av Fastighetsägarnas Riksförbund. Det är en fastighet med en byggnad med 15 lägenheter, sammanlagd våningsyta 1000 m², en tomtyta 800 m² och en årlig vattenförbrukning på 2000 m³.

fasta intäkter och omfördelning så att intäkterna matchar kostnaderna för respektive vattentjänst bättre planeras att anpassas vid nästa taxeöversyn.

Vid jämförelse med andra kommuner i Stockholms län ligger Järfällas avgifter fortfarande under snittet för totala avgifter för enbostadshus och flerbostadshus, typhus A och typhus B, både för anläggningsavgifter och för bruksavgifter.

Bruksavgifter, alternativ 2

En stegvis ökning av de fasta intäkterna uppnås med alternativ 2. En stegvis höjning innefattar också en annan taxekonstruktion med en högre andel fasta kostnader. År 3 uppgår de fasta intäkterna till 29 % av totala intäkterna, en ökning jämfört med de 12 % som nuvarande avgifter och avgifter enligt alternativ 1 genererar. På så sätt säkras intäkter för de fasta kostnader som VA-verksamheten har och VA-huvudmannen får bättre förutsägbarhet och planeringsförutsättningar. År 2021 beräknas kommunen ha 37 % fasta kostnader att täcka med bruksavgifter. Med avgifter enligt alternativ 2 får typhus A en höjning om ca 90 kr/månad medan typhus B får en höjning med ca 32 kr/månad och lägenhet under år 1. Alternativ 2 innebär också en omfördelning av intäkt per vattentjänst, som speglar Järfällas VA-verksamhets kostnader.

Alternativ 2 innebär ett underskott om ca 12,8 mnkr för verksamheten år 1 som också kommer att belasta kommunens resultat. Underskottet förväntas att återhämtas med höjda avgifter år 2 och år 3. Andelen fasta intäkter år 3 uppnår 29 % och intäktsfördelningen följer kostnadsfördelningen i bättre utsträckning.

Slutsatser

Efter genomförd utredning förordar bygg- och miljöförvaltningen bruksavgifter enligt alternativ 1. Förvaltningen föreslår därtill att föreslagen VA-taxa fastställs från och med 1 januari 2021 och tidigare taxa upphör att gälla.

Nina Karlsson
Tf. bygg- och miljödirektör

Jan Kettisen
VA- och avfallschef

Beslutet ska skickas till

Akt
Kommunstyrelsen